

JAAERVERSLAG 2018

NEDERLANDS
ZILVER
MUSEUM
SCHOONHOVEN

Versie 3.4

30 April 2019

INLEIDING JAARVERSLAG 2018

INLEIDING JAARVERSLAG 2018 NEDERLANDS ZILVERMUSEUM SCHOONHOVEN

Al in het jaarverslag van het Zilvermuseum over 2017, dat begin 2018 verscheen, werd gewag gemaakt van de benarde financiële situatie waarin het museum door uiteenlopende oorzaken dreigde te geraken. Wij gaven toen aan dat het museum alle nodige inzet wilde plegen om de situatie het hoofd te bieden, maar dat het museum dit niet alleen zou kunnen. Eveneens stelden wij vast dat het museum gelukkig niet alleen staat.

Over de aanpak van het bedreigende tekort werd herhaalde malen contact opgenomen met onze belangrijkste partner, de gemeente Krimpenerwaard. Terugblikkend kunnen we nu vaststellen dat het museum er inderdaad niet alleen voor staat. De gemeente initieerde een onderzoek naar de rol en plaats van het museum en het belang van het museum voor de lokale en regionale samenleving. Het degelijke onderzoek van het bureau Lawson | Luijten concludeerde in zijn rapport van 18 mei 2018 duidelijk: 'Het Nederlands Zilvermuseum is van groot cultureel, recreatief en toeristisch belang voor Schoonhoven en de gehele Gemeente Krimpennerwaard'. Het gemeentebestuur formuleerde naar aanleiding van het onderzoek voorstellen aan de gemeenteraad, die met overgrote meerderheid op 10 juli 2018 door de volksvertegenwoordiging werden ondersteund. De voorstellen behelsden onder andere het beschikbaar stellen van een overbruggingssubsidie voor twee jaar.

De steun van het College van B&W en de bijna voltallige steun van de gemeenteraad hebben niet alleen de basis gelegd voor een steviger en stabielere toekomst van het museum, maar hebben ook de onderlinge verbondenheid van samenleving en museum duidelijk laten zien. De museumorganisatie is voor de inzet en het resultaat van de inspanningen van de betrokken ambtenaren, bestuurders en raadsleden erg dankbaar. Er kan vertrouwen voor een succesvolle toekomst uit worden geput. Die toekomst zal eind 2019 definitief vorm krijgen als voorstellen zullen worden gedaan voor een structurele subsidierelatie met het museum. Het besluit tot het verlenen van een overbruggingssubsidie voor de jaren 2018 en 2019 ging gepaard met een tweetal andere, maar verwante voornemens van de gemeente, nl. het ontwikkelen van een cultuurbeleid en het versterken van de toeristische aantrekkelijkheid van de kern Schoonhoven. Juist deze samenhang versterkt de kansen voor het succes van de inspanningen op de gebieden cultuur, toerisme, recreatie, maar ook op andere (sociale) terreinen.

Het museum kon het verslagjaar afsluiten met een kleine stijging van het aantal bezoekers. Het eerste kwartaal was lastig, door ernstige overlast van de verbouwingen rondom het museum, waardoor bezoekers werden afgeschrikt en wegbleven. Zodra de verbouwingen klaar waren, vanaf het tweede kwartaal ging het snel bergopwaarts, de bezoekersaantallen stegen t.o.v. 2017 met tussen de 10% en 20%. Daardoor kon het slechte eerste kwartaal nog goed gemaakt worden en eindigde het totale jaar met een kleine groei.

De thematentoonstelling 'Feest!', ter gelegenheid van de 40ste verjaardag van de vestiging van het museum in Schoonhoven, leverde niet de verwachte aantallen bezoekers op. De groots opgezette expositie 'Designed by Nature', die niet toevallig op 4 oktober van start ging, scoorde meteen al veel beter en de verwachting is gerechtvaardigd dat de opwaartse trend in 2019 zal doorzetten. Regelrechte 'succesnummers' van het museum zijn de verkopen in de museumwinkel en de omzet in horeca en verhuur van de fraaie museumlocatie voor activiteiten van derden.

De inzet van directie, medewerkers en vrijwilligers van het museum is opnieuw voorbeeldig geweest en vormt een essentiële voorwaarde voor het succes. Met gedreven toewijding en met liefde ondersteunen tientallen schouders wat waardevol is.

Max Kerremans

Voorzitter Bestuur Nederlands Zilvermuseum Schoonhoven.

Voetnoot:

Max Kerremans is per 1 april 2019, na afronding van 2 bestuurstermijnen, zoals opgenomen in de statuten van de stichting, afgetreden als voorzitter van het bestuur van het Nederlands Zilvermuseum.

De heer Kerremans is per 1 april 2019 opgevolgd door mevrouw Charlotte Huygens, de eerste vrouwelijke voorzitter in de 81 jarige historie van het Zilvermuseum.

Op weg naar de toekomst

Het Nederlands Zilvermuseum heeft in 2018 een enerverend jaar achter de rug. Een diepgravend onderzoek door bureau Lawson-Luiten bracht aan het licht dat het Nederlands Zilvermuseum het lang niet slecht doet ten opzichte van vergelijkbare musea. Versterking op het gebied van marketing-communicatie en fondsenwerving zijn noodzakelijk gebleken succesfactoren voor een stabiele toekomst.

Het Nederlands Zilvermuseum weet zich hierin gesteund door de gemeenteraad van de Krimpenerwaard en de vele positieve reacties van de bewoners en bezoekers. Het Nederlands Zilvermuseum en de Zilverstad zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden.

Positionering

Ook in het museale veld heeft het Nederlands Zilvermuseum haar positie flink kunnen verstevigen. De Vereniging Rembrandt, het grootste aankoopfonds in Nederland hield haar jubileumexpositie "Als kunst je lief is" in het Kröller-Müller museum. De mooiste aankopen van de laatste 10 jaar werden geselecteerd. Slechts 40 van de 680 geregistreerde Nederlands Musea mochten hun stukken laten zien. Vol trots stond het Nederlands Zilvermuseum letterlijk in dezelfde vitrine als de grote Rijks gesubsidieerde musea; Gemeentemuseum Den Haag, Rijksmuseum Twente, Museum Boymans van Beuningen. Er volgde een reeks van 10 lezingen in het Kröller-Müller museum, waarbij ook het Nederlands Zilvermuseum was uitgenodigd uit de selecte groep van 40 musea om haar verhaal te vertellen.

FEEST!

Het 80-jarig bestaan van het Nederlands Zilvermuseum en de 40 jarige aanwezigheid in Schoonhoven werd gevierd met de grootse tentoonstelling "FEEST!". Maar liefst 120 stukken zilver werden uitgeleend door het Franse zilverbedrijf Christofle, samen met 70 originele tekeningen. Dit was 1/3 van hun archief! Nog nooit had Christofle zo'n grote tentoonstelling gehad buiten Frankrijk. Een 15 meter lange tafel, bedekt met 45 meter damast was de basis voor de meest expressieve en theatrale tentoonstelling uit de geschiedenis van het Nederlands Zilvermuseum. Deze tentoonstelling werd geopend door Alexander Pechtold, samen met burgemeester Cazemier van de gemeente Krimpenerwaard.

Designed by Nature

De huidige expositie "Designed by Nature" is in vele opzichten een bijzonderheid; Om de tentoonstelling Design by Nature te kunnen maken hebben wij 349 objecten in bruikleen genomen. De positionering die het Nederlands Zilvermuseum in de laatste jaren heeft kunnen bereiken in de museumwereld stelt ons in staat om de meest bijzondere stukken te leen te krijgen, onder anderen uit de collecties van de grote Rijks musea en de Koninklijke verzamelingen. Eén van de meest bijzondere stukken komt van de familie Jan Six; een bewerkte Nautilus schelp uit de 17e eeuw, die in 400 jaar nog nooit buiten de familie te zien is geweest.

Naast het prachtige en exclusieve zilver is de tentoonstelling Designed by Nature ook gericht op een breder publiek. Hiertoe hebben wij 125 opgezette dieren uit de Krimpenerwaard en Nederland in de expositie verwerkt, het meest in het oog springende is wel de vlucht ganzen die hoog in de tentoonstelling door het Nederlands Zilvermuseum vliegen. Aan de muren hangen fotografische vergezichten van de Krimpenerwaard, gemaakt door Peter Stuurman.

Hiermee is een toegankelijke tentoonstelling ontstaan die zeker aansprekend is voor de bewoners van dichtbij maar ook voor de echte zilverliefhebbers.

Maatschappelijke verantwoordelijkheid

Het Nederlands Zilvermuseum is een factor van belang voor de samenleving. Wij bieden aan 65 vrijwilligers een zinvolle besteding van hun tijd. Wij kijken altijd naar een respectvolle win-win situatie tussen de vrijwilliger en het museum. Juist daardoor krijg je zeer gemotiveerde mensen die met plezier telkens terug komen om hun steentje bij te dragen.

Naast de vrijwilligers, die wij een zinvolle vrijetijdsbesteding kunnen bieden, bieden wij ook aan mensen met afstand tot de arbeidsmarkt een kans om zich te bekwamen in een richting die hun kansen op de arbeidsmarkt vergroot. Momenteel hebben wij maar liefst 9 mensen in dienst die óf via het UWV óf via hun coach van de gemeente Krimpenerwaard een werkervaringsplek krijgen in het Nederlands Zilvermuseum. Ook hier leveren we maatwerk en kijken naar het vergroten van de kansen op de arbeidsmarkt door middel van relevante opdrachten bij het Nederlands Zilvermuseum. Met trots kunnen wij melden dat verschillende mensen weer aansluiting gevonden hebben op de arbeidsmarkt. Het meest in het oog springende voorbeeld is wel Peter Stuurman, die ongelukkigerwijs zijn vaste baan verloor, vervolgens foto's van de Krimpenerwaard is gaan maken, en nu een solo tentoonstelling heeft in het Nederlands Zilvermuseum. Wij promoten Peter zijn werk en Peter's foto's kleden de tentoonstelling Designed by Nature aan. Win-win.

Zilverstad Freiberg

Naast het maken van aansprekende tentoonstellingen kijkt het Nederlands Zilvermuseum ook naar de verre toekomst: een bezoek dat werd gebracht aan de Zilverstad Freiberg in Duitsland maakt deel uit van een lange termijn beleid om een groter en breder Zilvermuseum te kunnen worden. We zien namelijk dat het Nederlands Zilvermuseum vooral bezocht wordt door dames. Een uitbreiding met bijvoorbeeld zilvermijnbouw is een relevante toevoeging aan het tonen van de zilvercollectie. Zo'n soort tentoonstelling zou meer aansprekend kunnen zijn voor de mannelijke bezoekers. De eerste internationale verkenningen voor samenwerking zijn gedaan. We kijken naar verdere mogelijkheden.

Revitalisering van het ambacht zilversmeden

Het Nederlands Zilvermuseum wil graag een actief en pro-actief museum zijn.

Wij hebben een prachtige en exclusieve collectie van zilveren objecten en gebruiksvoorwerpen. Tevens zijn wij nauw verbonden met het ambacht zilversmeden.

Tot enkele jaren geleden moesten wij met lede ogen het krimpen van het aantal zilversmeden aanzien. Niet alleen door vergrijzing, maar ook door verminderde aanwas.

Langs de kant staan en toekijken was geen optie.

Eén van de speerpunten die wij hebben gedefinieerd is het revitaliseren van het ambacht, waardoor zilversmeden weer aantrekkelijk wordt voor jonge smeden en een nieuw élan ontstaat in het ambacht. Het revitaliseringsprogramma bestaat uit 2 onderdelen: De Schoonhoven Silver Award (SSA) en het Stokroos Stipendium.

Vernieuwing van de SSA

Eén van de programma's die wij hebben ingezet om vernieuwing van het ambacht van zilversmeden te bewerkstelligen is de Schoonhoven Silver Award. (SSA)

De SSA 2018 heeft als hoofdthema de herwaardering van oude technieken op een hedendaagse manier. Het doel is het behoud van immaterieel erfgoed door er nieuw leven in te blazen.

De SSA heeft tevens als doel om niet alleen de gerenommeerde smeden uit te nodigen, maar ook de jonge talenten. Hiertoe hebben wij voor de eerste inschrijving de mogelijkheid geschapen om ook concept ideeën en prototypes in te zenden.

Het resultaat was een recordaantal inschrijvingen van meer dan 90 deelnemers waaronder zo'n 25 jonge talenten.

Stokroos

Het Stokroos stipendium is het tweede programma dat ontwikkeld is om vernieuwing in het vak zilversmeden te bewerkstelligen. In dit programma wordt de samenwerking tussen Designers en vakmensen gestimuleerd. Dit brengt nieuwe inzichten en nieuwemethodes naar voren met respect voor het oude ambacht.

De wil om samen te werken moet er zijn; meestersmeden en ontwerpers kunstenaars en architecten die samen mooie nieuwe producten maken. Samen zoeken naar innovaties in het vak. Nieuwe technieken uitproberen, zo wordt het mogelijk dat we weer gebruikszilver gaan maken in kleinere en grotere aantallen, zó aantrekkelijk dat het weer gekocht gaat worden door een breder publiek. Samen met de stichting Stokroos kunnen we de collectie uitbreiden met nieuw gebruikszilver. En aansprekende tentoonstellingen maken met zilver als glanzend middelpunt.

Bezoekers

Dat het Nederlands Zilvermuseum niet zo maar een lokaal museum is blijkt wel uit het feit dat maar liefst 90% van de bezoekers van buiten de gemeentegrenzen naar Schoonhoven komt om de exposities te bekijken. En passant wordt dan ook nog 8 tot 15 maal het entreegeld uitgegeven door bezoekers in de nabijheid van het museum .

Het hele hoge percentage van 62% Museum Jaarkaart bezoekers (landelijk rond 23%) laat zien dat het Nederlands Zilvermuseum in staat is om ervaren museumbezoekers naar Schoonhoven te trekken. Maar liefst 90% van de bezoekers komt van buiten de regio, en geeft buiten het Zilvermuseum nogmaals 8 tot 12 keer het bedrag van de entree uit aan verblijf en overnachting. Daarmee is het Nederlands Zilvermuseum een belangrijke drager van de lokale economie. Een punt van zorg echter is het gestaag teruglopende toerisme en toeristisch aanbod in de stad. Met de instelling van een BIZ in 2019 worden in ieder geval de handen in elkaar geslagen om de trend te keren.

COLLECTIE, Schatkamer van objecten en verhalen

Het museum ontleent zijn bestaansrecht aan zijn collecties. Het beheren en presenteren van objecten en bijbehorende verhalen is een kerntaak van grote maatschappelijke waarde.

Collectiebeheer

Nadat het museum de afgelopen jaren veel tijd heeft gestoken in de invoer van zowel de objecten van zilver als de boeken is er dit jaar begonnen met het uitzoeken en sorteren van de collectie gereedschappen. De eerste stap die genomen is, was het uitzoeken wat er van alle soorten gereedschap aanwezig is. Hierbij hebben alle voorwerpen tegelijkertijd een nieuwe standplaats gekregen. De indeling van het depot is nu vooral op soorten technieken en daarbij behorende gereedschappen bij elkaar.

Exposities

Silver Design in Time

van 15 juni 2017 t/m 4 maart 2018

Het Nederlands Zilvermuseum Schoonhoven organiseert van 15 juni 2017 tot en met 4 maart 2018 de tentoonstelling Silver Design in Time. Een overzichtstentoonstelling van zilveren design objecten uit meer dan 100 jaar Nederlandse zilverindustrie. De tentoonstelling laat de geschiedenis van design in de zilverindustrie zien. De opkomst, gloriejeden en stagnatie in Nederland. En de Nederlandse successen in het buitenland. De nadruk ligt op de Nederlandse zilverindustrie, maar door verbondenheid met en invloeden van buitenlandse zilverfabrieken, worden ook objecten van buitenlandse zilverfabrieken getoond. De tentoonstelling begint met zilverdesign van Christopher Dresser en eindigt met Marcell Wanders. Een van de hoogtepunten uit de tentoonstelling is een zilveren mokkaservies van Eissenloeffel met email.

Het tentoongestelde zilver laat echter pas goed haar waarde zien als het in het juiste tijdsbeeld en in de juiste context wordt getoond aan de bezoeker. Daarom zijn voor deze tentoonstelling, een aantal domein experts als gastcurator uit verschillende musea uitgenodigd. Die elk op hun eigen deelgebied per decennium een beeld scheppen over de afgelopen 100 jaar. Door deze extra verdieping wordt het ontwerp in zilver in het juiste perspectief geplaatst, en krijgt de bezoeker op zeer toegankelijke wijze brede kennis aangeboden over het zilver en over de tijdgeest rondom de diverse decennia.

Met hart, hoofd, handen en hamers – Paul de Vries

Van 6 april tot met 1 juli 2018

Paul de Vries viert dit jaar zijn 40-jarig jubileum als edelsmid. De tentoonstelling met 54 zilveren objecten is een oeuvre overzicht van deze Schoonhovense edelsmid. In de tentoonstelling is de ontwikkeling van zijn stijl duidelijk te zien. De strakke vormen van de beginjaren zijn langzaam meer organisch geworden. Ook is de afwerking veelzijdiger geworden. Zijn werk balanceert tussen kunst- en gebruiksvoorwerp. De functie is ondergeschikt aan de vorm, of het verhaal dat met het object wordt verteld.

Stokroos Stipendium 2017 -

Transcience - kommen door Lex Pott!

De ware identiteit van zilver

Van 6 maart tot en met 16 september 2018

Na verloop van tijd verschijnen er donkere vlekken op zilveren voorwerpen. De laag zilver oxideert langzaam onder invloed van zuurstof en water, waardoor een deel van zijn geschiedenis zichtbaar wordt. Dit proces kan als degradatie worden beschouwd, maar dit project toont de schoonheid van deze materiële transitie van zilver.

Normaal gesproken gebeurt het oxidatieproces in een zilveren object willekeurig en evolueert langzaam in de loop van de tijd. Deze zilveren kommen onthullen de verschillende stadia van dit proces. In dit geval is zwavel gebruikt om een versneld oxidatieproces te creëren.

Afhankelijk van de tijd waarin het zilver reageert op zwavel, kunnen verschillende kleurtinten worden verkregen, variërend van goud tot bruin, tot paars tot blauw. De toestanden van het oxidatieproces worden getoond in een asymmetrisch patroon.

In samenwerking met David Derksen

Eveneens een kleine expositie met een overzicht van alle objecten die zijn gemaakt voor het Stokroos Stipendium.

FEEST!

Van 17 april tot en met 16 september 2018

Groots Christofle zilver te zien in de tentoonstelling FEEST! in het Zilvermuseum

Het Franse zilverhuis Christofle heeft ter ere van het 40-jarig jubileum van het Nederlands Zilvermuseum een groot deel van haar collectie beschikbaar gesteld voor de tentoonstelling FEEST!. Grote zilveren en verzilverde werken die gebruikt worden bij feestelijke gelegenheden of speciaal vervaardigd zijn voor feestelijke gebeurtenissen. Meer dan 100 unieke stukken uit de historische en hedendaagse collectie worden gepresenteerd op een 14 meter lange gedekte tafel. Waaronder kandellabers van meer dan een meter hoog, grootse zilveren vazen, wijnkoelers met een doorsnede van 70 cm, prachtige middenstukken, bewerkte wijnkaraffen en jardinières. Nog niet eerder is zoveel werk van Christofle bijeengebracht voor een tentoonstelling in Nederland.

Meesterstukken 2018

Van 5 juli tot en met 16 september 2018

Studenten van de opleiding goud- of zilversmeden aan de Vakschool ronden hun opleiding af met een Proeve van bekwaamheid, het Meesterstuk. Dit eindexamenwerk is tot en met 16 september 2018 tentoongesteld in het Zilvermuseum in de expositie "Meesterstukken 2018". Er is een grote diversiteit aan (draagbare) sieraden en objecten. De studenten maken zelf een ontwerp en vervaardigen het Meesterstuk op hun stageadres. Met deze eindopdracht tonen de studenten klaar te zijn om de titel "Meester goud- en/of zilversmid" te dragen. Het hele proces, van ontwerp, vervaardiging en presentatie zijn examenonderdelen voor de opleiding.

Designed by Nature

Van 4 oktober 2018 tot en met 10 juni 2019

Eeuwenlang is de natuur een bron geweest voor kunstenaars en ambachtslieden. Een bron van inspiratie, in vorm of materiaal. Zo ook voor goud- en zilversmeden. De natuur in al zijn variaties, soms letterlijk, omhuld in goud en zilver. Als het ware bevroren in tijd en ruimte door edelmetaal. Hoe zou het zijn als je deze dieren, bloemen en planten weer terug in de natuur zou zetten. Door mensen gemaakt, in een glimmend materiaal, onbeweegbaar? Welk schril contrast zou dat geven met de levendige en immer bewegende natuur? Een interessant vraagstuk dat heeft geleid tot de tentoonstelling: Designed by Nature

Het Zilvermuseum haalt met de tentoonstelling Designed by Nature de natuur letterlijk in huis. Met topstukken van o.a. het Rijksmuseum, Gemeentemuseum Den Haag, Koninklijke Verzamelingen en nog nooit eerder getoonde bijzonder zilver uit privéverzamelingen.

Schoonhoven Silver Award 2018

Van 7 december 2018 tot en met 1 mei 2018

De Schoonhoven Silver Award 2018 is inmiddels de zevende editie van de internationale competitie voor edelsmeedkunst. Met de Schoonhoven Silver Award wil het Zilvermuseum zilversmeden, ontwerpers en beeldend kunstenaars uitdagen op artistiek en technisch niveau. Dit jaar golden als belangrijkste criteria voor de competitie: het uitdagen van de hedendaagse zilversmid op artistiek en technisch niveau, het innoveren van oudere, traditionele zilversmeedtechnieken om het erfgoed te behouden en nieuw leven en innovatie in het vak te injecteren. De juryleden zochten eveneens naar inspirerend werk dat debat, discussie en onderzoek bij de zilversmeden zal aanmoedigen om een veelbelovende en bloeiende toekomst tegemoet te gaan.

De jury was erg onder de indruk van het aantal internationale inzendingen en de gevarieerde selectie van objecten van de zilversmeden. Dit werk leidde tot veel nadenken en pittige discussies tussen de juryleden en het was een moeilijke taak om de uiteindelijke prijzen te selecteren. Het werk van de vele ervaren zilversmeden en jonge talenten dat dit jaar werd ingediend voor de competitie, laat een dynamische dwarsdoorsnede van werk zien waar we trots op kunnen zijn. Het toont een ware liefde voor het vak en de wens om de grenzen van innovatie te verleggen, zowel in ontwerp als in het proces.

VERBINDEN, ontmoetingsplaats en platform tussen verleden, heden en toekomst

Het museum verbindt met zijn collecties het verleden met het heden en de toekomst en is een ideaal platform om binnen die context doelgroepen bijeen te brengen, thema's uit te diepen en discussies te stimuleren. Een ontmoetingsplaats voor liefhebbers, specialisten, onderwijs en bedrijfsleven.

Stokroosstipendium eigentijds zilver

Het Nederlands Zilvermuseum Schoonhoven wil graag het zilverambacht stimuleren met nieuwe impulsen. Inzet: ambachtelijke kwaliteit, experiment en vernieuwingen van een vakgebied en van de ontwikkeling van de ontwerper. Na afloop toont het museum het eindproduct, dat dan ook deel wordt van de vaste collectie. Samen met de Stichting Stokroos stelt het museum ontwerpers in staat experimenten uit te laten voeren, in dit geval met zilver.

De ontwerpgroep ‘Envisions’ is geselecteerd voor het stipendium van Stichting Stokroos. Zei hebben gekeken naar een eigentijdse verwerking van zilver draad, geïnspireerd door de oude filigrain technieken.

In de loop van 2019 zal het project worden afgerond

Vrijwilligers

Vrijwilligers voelen zich verbonden met “hun” museum, de museumbezoekers en de collectie. De inzet van de 67 vrijwilligers van het Zilvermuseum was in 2018 weer zeer groot. Zij hebben het vernieuwde museum omarmd en zetten zich met veel trots in. Het vrijwilligersuitje voerde dit jaar naar het Koninklijk Huisarchief Den Haag, waar we door de Zilverbewaarder van de Koning werden ontvangen en hierna een bezichtiging kregen in de Zilverkamer en het Huisarchief. Een bijzonder uitje. Vooraf een lunch in de Zilverlounge van het Zilvermuseum. Een groeiend aantal vrijwilligers is afkomstig van Gemeente en UWV en vindt een werkervaringsplek bij het Zilvermuseum.

Reeds 3 personen zijn doorgestroomd naar het reguliere arbeidsproces.

Vrienden

De Stichting Vriendenkring van het Nederlands Zilvermuseum Schoonhoven organiseerde ook in 2018 weer diverse activiteiten in het museum, waarbij onderlinge contacten en het beleven van gezamenlijke interesses centraal stonden. Het bestuur bestond uit: Ubbo Scholten van Aschat (voorzitter), Helmi Hooijkaas (secretaris), Ko Sinke (penningmeester en ledenadministratie) Rein & Hettie de Lange.

EDUCATIE, leeromgeving voor iedereen

In het museum steek je altijd iets op. Het valt op dat museumbezoekers leergierig zijn en dat ze het leuk vinden iets te ontdekken.

Ook letterlijk is het museum een leerschool: voor het onderwijs.

Kinderen GRATIS naar het Zilvermuseum

Kinderen tot en met 18 jaar kunnen vanaf nu (2018) gratis naar het Nederlands Zilvermuseum. Dat scheelt al snel zo'n 10 euro per gezin bij een uitje naar het museum. Met deze prijsverlaging wil het museum voor ouders en grootouders de drempel verlagen om het Zilvermuseum te bezoeken met hun (klein-) kinderen. Tevens hoopt het op deze manier de stijgende lijn in het aantal jonge bezoekers te kunnen voortzetten. Het jaar 2018, is het jaar waarin kinderen centraal staan in het Zilvermuseum. Een mooi startpunt om kinderen gratis toegang te geven tot het museum.

Dit bleek een succes! Er zijn in 2018 maar liefst 4,5 maal zoveel als in voorgaande jaren kinderen in het museum gekomen!

Kinderactiviteiten

Het ZilverLab op de tweede verdieping bleek vanaf de opening in 2014 een groot succes. Hier komt het streven naar een "doe-museum" het best tot uiting. Jong en oud kunnen plaatsnemen aan de werkbanken. Uit de "krokettenautomaat" kan iedereen een zakje met onderdelen halen. Een activiteit voor kinderen van 4 tot 12 jaar waarbij het gaat om het opdoen van vakkennis, materiaalkennis en vaardigheden. Elke dag kan een kind Zilvermid voor één dag worden.

Scholen

Na de ontwikkeling voor lesprogramma's voor de groepen 5/6, 7/8 en 1/2 is er dit jaar een tweede les ontwikkeld voor groepen 1/2. De les 'Vroeger en nu' sluit aan op de belevingswereld van de kleuter. Er wordt gekeken naar verschillen tussen vroeger en nu. De kinderen gaan bij binnenkomst in een tijdmachine naar de tijd van de Ridders en Jonkvrouwen. Daar zien ze bijvoorbeeld dat je vroeger schreef met een veer en met een pen. Bij alle museumlessen is het een combinatie tussen werken in het Zilverlab en ervaren en kijken naar het zilver in de Wereld van Zilver.

Ook voor het VO is er weer een speciaal programma samengesteld. Een dag programma (of 2 dagdelen) Leerlingen gaan o.a. aan de slag met het kleuren van materialen met een natuurlijk proces, gaan op bezoek bij de oudste werkplaats van Schoonhoven, rondleiding in het museum en aan de slag in het Zilverlab. Het eerste bezoek vindt in 2019 plaats.

Kinderactiviteiten

Het succesvolle programma de Wereld van de Edelsmid is in 2018 voortgezet in het voorjaar ism met Stichting Kinderopvang Schoonhoven. Dit programma is speciaal bedoeld voor kinderen tussen de 8 en 13 jaar als naschoolse activiteit. Wederom was er een wachtlijst met kinderen die graag meer kennis wilde opdoen over de Wereld van de Edelsmid. In het najaar van 2018 was er speciaal een naschoolse activiteit rondom de tentoonstelling Designed by Nature, een nieuw opgezette workshop van 8 lessen. De kinderen gingen aan de slag met de

diverse ambachten en technieken tot 1 eind werkstuk. We zijn 1 les naar buiten geweest om in de natuur inspiratie op te doen voor het te maken werkstuk.

Vakantieactiviteiten.

In de schoolvakanties zijn er extra workshops gegeven. Kinderen kunnen zich hiervoor inschrijven. Tijdens het Weekend van de wetenschap konden de kinderen aan de slag met het kleuren van metaal. Deze extra workshops werden goed bezocht.

Rondleidingen

Voor volwassenen waren er het gehele jaar door rondleidingen. Rondleidingen zijn voor groepen op aanvraag te boeken. Tevens is er elke laatste zondag van de maand een instaprondleiding voor de individuele bezoeker van het museum.

Speciaal voor de Vrienden van het Zilvermuseum is er een rondleiding geweest in het depot. Naar aanleiding van deze rondleiding gaat het museum kijken of er op gezette tijden dit kijkje achter de schermen kan worden aangeboden aan meer publiek.

Het Zilverspreekuur is als vast onderdeel voortgezet. Ook in 2018 was dit weer erg populair. Iedere maand zat het spreekuur vol. Daarnaast heeft het museum ook de vele inhoudelijke vragen die via de mail binnenkwamen afgehandeld.

BELEVING, ruimte om te genieten, ervaren en beleven

Musea zijn plezierig om naar toe te gaan. Musea voegen iets toe aan speciale ontvangsten.

Het Zilvermuseum zet zijn monumentale gebouw en exposities steeds vaker open voor allerlei activiteiten en speciale ontvangsten

- Zilverspreekuren
- Taxatiedagen
- Museumweek
- Culturele Zondagen
- Nationale Zilverdag
- Jurering Meesterstukken
- Diploma uitreiking Vakschool
- Open Monumentendag
- Specials in het Zilverlab, tentoonstellingen en feestdagen
- Kinderworkshop
- Weekend van de wetenschap
- Museumkidsweek
- Huwelijksvoltrekkingen
- De Slaapkamer van Sinterklaas
- Kerst in het Zilvermuseum
- Oudejaarsbijeenkomst Ondernemerskring Schoonhoven
- Jaarvergadering Gilde St. Eloy
- Instaprondleidingen
- Instap workshops
- Rondleidingen door conservator
- Vergadering Vriendenkring
- Rabobank Leden dagen
- Workshops voor volwassenen
- Bedrijfsuitjes
- Productpresentaties
- Uitleg bij tentoonstelling door zilversmid
- Museum Match Avond
- Hollandia Netwerk borrel
- Rode Loper
- Bijeenkomsten Gemeente Krimpenerwaard
- Bijeenkomsten ondernemerskring Schoonhoven
- Bijeenkomsten Stichting Promotie Krimpenerwaard
- E.v.a.

Bezoekers en winkel

ECONOMISCHE WAARDE, economische kracht en trekpleister

Musea zijn een bron van activiteiten, reuring en aantrekkingskracht, een plek midden in de samenleving met ook economische betekenis. Denk aan alle toeristen die op musea afkomen, de werkgelegenheid die een museum direct en indirect biedt, het kapitaal dat de duizenden vrijwilligers vertegenwoordigen, de aantrekkingskracht voor bedrijven en goedopgeleide huishoudens, en het gezicht dat een museum de stad en streek geeft.

Het aantal bezoekende kinderen bijna 4,5 x zo hoog dan vorig jaar, dientengevolge is het aantal verkochte arrangementen “Zilversmid voor één dag” ook sterk gestegen. Dit is te danken aan gratis entree voor kinderen (die altijd een volwassene meebrengen!). Dit zetten we in 2019 voort.

Al met al sluiten we het totale jaar 2018 af met een klein plusje, maar als we het eerste kwartaal (grote overlast door verbouwing) even buiten beschouwing laten, zijn we in de rest van het jaar flink gestegen, totaal kwamen er in 2018 20242 bezoekers over de drempel

Met 60 tot 65% museumjaarkaarthouders als bezoeker staat het Zilvermuseum landelijk gezien bijna op de hoogste plaats. Het landelijk gemiddelde ligt rond de 23%

De doelstelling om meer kinderen naar het museum te halen is met 4,5 keer zo veel als in de jaren ervoor in 2018 geslaagd te noemen.

Met ingang van 2018 de toegang voor kinderen gratis gemaakt, om zo de drempel voor scholen en gezinnen te verlagen. Kinderen brengen altijd hun ouders mee, dus netto opbrengst is positief.

Het Zilvermuseum bood de toeristen die stad en regio bezochten een gastvrij onthaal. Als officieel VVV agentschap konden mensen gebruikmaken van de informatiezuil en altijd een beroep doen op het museum personeel achter de balie.

Pers en publiciteit

- Het museum kreeg o.a. aandacht in de volgende (online) media:
- AD
- Abri's
- Ad Groene Hart
- Alphen vandaag
- ANWB
- Christofle promotie
- Citymanagement Schoonhoven
- Compagne
- Collect
- Collect Belgie
- Culturele zondag Schoonhoven

- Dagjeweg.nl
- De Juwelier
- De Nederlandse Zilverclub
- Edelmetaal
- Folder Nationale Zilverdag Schoonhoven
- Folder Ontdek Schoonhoven
- Groene Hart Leven, nieuwsbrief, website
- Haviland promotie
- IJssel en Lekbode
- IJssel en Lekstreek
- Kontakt
- Mijn Groene Hart
- Museum.nl
- Museumagenda
- Museumkaart
- Museumkaart, online en nieuwsbrief
- Museumkids
- Museumkwartier
- Museumtijdschrift
- Museumvereniging
- Museumvisie
- Nouveau
- Nazomerfestival
- Paspoort Krimpenerwaard
- Rabobank interne Web
- Reformatorisch Dagblad
- RTV Krimpenerwaard
- Stadsplattegrond
- Steil Dak
- Streeknieuws Krimpenerwaard
- Tableau
- Vijftig Plus
- Vorsten
- Website VVV Zuid-Holland Zuid, VVV Schoonhoven, VVV Alblasterdam
- Weekend van de wetenschap
- Winter Zilverstad
- Zilverdag
- Zilverstad Magazine

ORGANISATIE

Bestuur

Max Kerremans, voorzitter (aftredend 1 april 2019)

Titia Hooijkaas, secretaris

Rob Lelieveld, penningmeester

Maarten van Os (afgetreden per 21 maart 2019)

Jolanda Bouman

Renate Cevaal

Charlotte Huygens (aantredend voorzitter van het bestuur vanaf 1 april 2019)

Adviseur

Sjoerd Eisma

Medewerkers

Marcel Teheux, directeur

Arjenne Bouwknecht, collectiebeheerder

Chantal Lening, marketingcoördinator

Monique van Arkel, office facility manager

Annelies Brouwer, baliemedewerker

Mineke Apon, baliemedewerker

Jaap Bonninga, suppoost

Rudi Kleingeld, suppoost

Angelique van Ee, suppoost

Janine van der Veen(6-11-2018), relatiebeheer en fondsen

Vrijwilligers

Ca 67 vrijwilligers waren actief in de volgende werkgroepen: registratie, archief, bewaking, bibliotheek, boekhouding, computer, evenementen, fotografie, gastvrouwen, kassa/balie, kinderfeestjes, museumwinkel, p.r., projecten, rondleidingen, technische zaken, tentoonstellingsopbouw, website, workshops, zilverboulevard en zilververzorging.

Hun inzet en enorme betrokkenheid zijn onmisbaar bij de organisatie van het Zilvermuseum. Het Zilvermuseum is heel dankbaar voor alle inbreng en loyaliteit van zijn vrijwilligers!

Governance Code

Het Zilvermuseum onderschrijft het belang van de principes van de Code Governance Cultuur 2019 en leeft deze na.

Deze Code geeft ook aanbevelingen voor het bestuur en het toezicht op het bestuur, waarbij het uitgangspunt van de Code is een zogenaamd raad van toezicht- model.

Het Zilvermuseum is een kleine stichting en heeft in het verleden gekozen voor een ander model, namelijk een bestuursmodel zonder raad van toezicht en een uitvoerende directeur; de Code laat dit ook toe. Voorzover de aanbevelingen van de Code kunnen worden toegepast

in het huidige bestuursmodel worden die in overeenstemming met de aard en omvang van het Zilvermuseum toegepast.

Het Zilvermuseum streeft op termijn naar de introductie van een raad van toezicht- model.

BALANS EN EXPLOITATIE

Jaarrekening 2018
Balans per 31 december 2018
Stichting Nederlands Zilvermuseum Schoonhoven
Schoonhoven

1. Balans per 31 december 2018

Activa

(na voorstel resultaatbestemming)	31 december		31 december	
	€	2018	€	2017
Vaste activa				
Materiële vaste activa		6.531		9.141
Vlottende activa				
Vorraden		19.942		21.367
Vorderingen				
Handelsdebiteuren	764		2.919	
Belastingvorderingen	9.886		2.900	
Overlopende activa	34.673		20.319	
		<u>45.323</u>	<u>20.319</u>	26.138
Liquide middelen		99.476		60.444
Totaal		<u><u>171.272</u></u>		<u><u>117.090</u></u>

Passiva

(na voorstel resultaatbestemming)	31 december		31 december	
	€	2018	€	2017
Eigen vermogen				
Stichtingsvermogen	-582.726		-586.087	
Fonds Antal-Begeer	584.552		584.552	
Van der Bilt-Ptasnik fonds	67.869		67.869	
		<u>69.695</u>		<u>66.334</u>
Voorzieningen		4.651		13.737
Langlopende schulden		4.500		6.000
Kortlopende schulden				
Andere obligaties en onderhandse leningen	2.500		2.500	
Schulden aan leveranciers en handelskredieten	3.786		9.214	
Belastingen en premies sociale verzekeringen	6.224		5.163	
Overlopende passiva	79.916		14.142	
		<u>92.426</u>		<u>31.019</u>
Totaal		<u>171.272</u>		<u>117.090</u>

2. Resultaten

Ontwikkeling resultaat

De verslagperiode is afgesloten met een resultaat van € 3.339, tegenover € -143.979 over 2017. Ter analyse van het resultaat dient de volgende opstelling, die is ontleend aan de staat van baten en lasten.

	2018		2017	
	€	%	€	%
Netto-omzet	406.763	100,0	225.680	100,0
Brutomarge (dekkingsbijdrage)	406.763	100,0	225.680	100,0
Personeelskosten				
Lonen en salarissen	197.167	48,5	174.327	77,2
Sociale lasten	55.608	13,7	50.221	22,3
Pensioenlasten	39.762	9,8	41.284	18,3
Andere personeelskosten	51.529	12,7	17.890	7,9
Afschrijvingen en waardeverminderingen				
Afschrijvingen materiële vaste activa	2.610	0,6	2.756	1,2
Overige bedrijfskosten				
Huisvestingskosten	17.733	4,4	18.600	8,2
Exploitatiekosten	3.523	0,9	19.461	8,6
Verkoopkosten	4.106	1,0	10.216	4,5
Algemene kosten	30.500	7,5	33.615	14,9
Som der vaste kosten	402.538	99,0	368.370	163,2
Exploitatieresultaat	4.225	1,0	-142.690	-63,2
Financiële baten en lasten	-886	-0,2	-1.289	-0,6
Resultaat	3.339	0,8	-143.979	-63,8

Toelichting

Mede door de steun van de gemeente Krimpenerwaard heeft het Zilvermuseum in 2018 een klein positief resultaat behaald. De reguliere subsidie werd met € 90.000 verhoogd, en tevens is een bedrag ad € 30.000 (over de periode 1 juli tot en met 31 december 2018) verkregen voor de versterking van de zakelijke positie van het museum. Dit bedrag is ook in 2018 aan die doelstelling besteed.

De bezoekersaantallen stegen licht, waardoor ook de omzet in de winkel en de koffiecorner zijn gestegen.

Tevens zijn we in staat geweest extra fondsen te werven voor de twee exposities.

Dit alles leidde tot een mooie stijging van de baten.

Voor 2019 wordt wederom een licht positief resultaat verwacht.

Grote dank aan alle gulle gevers

Het Zilvermuseum bedankt alle donateurs, fondsen, overheden en sponsors voor de financiële ondersteuning. Het onderschrijft het partnerschap van het Zilvermuseum met deze instellingen en bedrijven, waarmee de sociale inbedding van het museum nog beter vorm krijgt.

Exploitatie:

- De Gemeente Schoonhoven: exploitatiesubsidie en het pand “om niet”
- Partner: Rabobank Utrechtse Waarden
- Donaties van branchegenoten, Schoonhovense bedrijven en particulieren

Fondsen en gulle gevers:

Gemeente Krimpenerwaard
Rabobank
BNG Cultuurfonds
Fonds 2020
Stichting Zuid- Hollands Landschap

Streekfonds Krimpenerwaard,
Vrienden Nederlands Zilvermuseum,
Go-Advised,
De Gijselaar-Hintzenfonds,
Bouwfonds Cultuurfonds,
Stichting Stokroos,
Stichting Doen,
Rob Glastra Fotografie,
Grant Thornton
Dr Hendrik Muller's Vaderlandsch Fonds
Gemeente Rijswijk (afdeling stad & samenleving)
Gravin van Bylandt stichting
Hagedoornstichting
JE Jurriaanse stichting
Mondriaan Fonds
Ondernemersfonds Schoonhoven
Prins Bernhard Cultuurfonds V
Rabobank Stimuleringsfonds Regio Den Haag
Gilles Hondius Foundation

Bij het vaststellen van dit verslag bestond het bestuur uit zes leden. Hun gegevens zijn via hun Linked-in pagina's te vinden. Max Kerremans trad per 1 april 2019 af als lid en voorzitter van het bestuur. Max heeft vele jaren op voorbeeldige wijze leiding gegeven aan het bestuur en het bestuur is hem dan ook grote dank verschuldigd voor zijn vele inspanningen voor het museum.

Deze dank geldt uiteraard ook voor Maarten van Os die per 21 maart 2019 is afgetreden. Charlotte Huygens trad op 11 oktober 2018 toe tot het bestuur en werd met ingang van 1 april 2019 tot voorzitter benoemd. Haar echtgenoot, Sjoerd Eisma, werd aangesteld tot adviseur.

De leden van het bestuur en de adviseur ontvangen geen bezoldiging.

Schoonhoven, 30 April 2019 vastgesteld door Bestuur en Directeur

NEDERLANDS
ZILVER
MUSEUM
SCHOONHOVEN

Stichting Nederlands Zilvermuseum Schoonhoven
Kazerneplein 4
2871 CZ Schoonhoven
Tel. 0182-385612
info@zilvermuseum.nl
www.zilvermuseum.nl